

var at overveje, hvorvidt Lønnen fremtidig kunde sættes i Forbindelse med Priserne paa forskellige Varer o. s. v. Dette Spørgsmaal har Kommissionen ogsaa i høj Grad beskæftiget sig med. Den har fremskaffet mange forskellige Oplysninger desangaaende og fremsat Forslag til Indførelse af, hvad man i almindelig Tale kalder den glidende Skala, hvorved vi havde tænkt os at lade en vis Del af Lønnen, omtrent den hele for de lavest lønnede og ca. Halvdelen for de højest lønnede Tjenestemænd, være flydende, alt efter Priserne paa Livsforbrødenheder, Bolig, Brændsel, Beklædning o. s. v. Men det er vi — ikke helt, men til Dels — gaaet bort fra, fordi vi ikke i Kommissionen kunne opnaa Enighed om Gennemførelsen af dette store Princip, uagtet man fra mange Sider lagde særlig Vægt derpaa og ønskede, at noget saadant kunde gennemføres i Fremtiden, for at Tjenestemændene derigennem kunde blive stillet saa vidt muligt paa lige Fod med den øvrige Befolkning, saaledes at deres Kaar gennem varierende Lønninger kunde følge med Tiderne. Saaledes var det, da man havde Kapitelstaksterne som Lønregulator. Mange mener maaske nok, at det var et meget ufyldstgørende og meget urigtigt Grundlag for Lønningerne; men det var det ikke, den Gang det blev indført, da var det efter min Formening et udmærket Grundlag, fordi Priserne paa Landbrugsprodukter — Udførselen af disse var jo omtrent den eneste Indtægtskilde, Landet havde — stod i nøje Forbindelse med Folkets Velstand og Folkets Indtægter; naturligvis bortset fra Misvækst og enkelte andre Forhold, som kunde indvirke unormalt paa Priserne, var det saaledes, at naar Priserne paa de Produkter, der udførtes, var høje, var Indtægten for Befolkningen stor, og saa steg ogsaa derigennem Indtægten for Tjenestemændene. Men nu er det meget vanskeligt at finde en saadan Værdimaaler, som Kapitelstaksterne var tidligere, fordi der nu er saa meget, der spiller ind, at man ikke rigtig kan gaa ud fra de samme Forudsætninger. Nu har vi ogsaa en stor Eksport af Landbrugsprodukter — eller har i alt Fald haft det, og vi ønsker jo, at den snart maa komme igen —, men det er ikke givet, som Forholdene er, at naar Eksportpriserne er høje, er dermed ogsaa Fortjenesten stor. Det er ikke sikkert, at naar Smørret og Flæsket, som vi eksporterer, er dyrt, er der dermed en større Fortjeneste for Landet, end hvis det er billigt. Naar Landbruget nemlig,

som det til Dels har været Tilfældet hos os, gaar over til at blive en Industri, vil det for Tjenestemændene væsentlig komme an paa, til hvilke Priser det har været muligt at indkøbe de Raaprodukter, som skal benyttes til Fremstillingen af de forædlede Produkter, vi sender ud af Landet; Højden af Priserne paa disse Eksportartikler er derfor ikke afgørende for, om Velstanden og Fortjenesten er stor for Befolkningen. Vi har dog i det foreliggende Forslag beholdt en Del af det saakaldte glidende ved Fastsættelsen af Lønningerne, og jeg maa maaske straks sige, at jeg og mine nærmeste politiske Meningsfæller havde ønsket, at denne Del af Lønnen var blevet noget større, end den er blevet i det endelige Forslag. Vi har ikke haft noget imod, tværtimod alle ønsket, at Tjenestemændene under de nuværende ekstraordinære Forhold maatte faa en antagelig Løn, som de kunde være tjente med, og som de kunde eksistere for i Lighed med den øvrige Del af Befolkningen, men vi har samtidig indset og hævdet, at Forholdene nu er saa abnorme, at det vil være meget vanskeligt at fastsætte bestemte Lønninger, som skal udredes i en Aarrække. Hvor mange Aar disse Lønninger skal gælde, ved vi ikke, der er i Lovforslaget ikke bestemt noget derom, men jeg antager nok, at der, inden Loven forlader Rigsdagen, bliver indsat en Revisionsbestemmelse. Men indtil den Tid, da Loven skal revideres, kan der ske umaadelig store Forandringer. Vi lever jo i Omskiftelsernes og Usikkerhedens Tid, saa vi ikke ved, om Forholdene, naar der er gaaet nogle Aar, maaske ikke mange, da netop er saaledes her i Landet, at det vil være umuligt for Staten at udrede de overordentlig stærkt forhøjede Lønninger, som der har været stillet Krav om. Men det har ikke været muligt i Kommissionen at komme overens om et andet Grundlag end det, som foreligger her, og jeg skal da ganske kort nævne, hvori det bestaar.

Først er der den faste Grundløn med Alderstillæg. Jeg maa maaske her indskyde, at vi er ogsaa gaaet meget bort fra de mange Alderstillæg, som der tidligere var i næsten alle Lønklasser, særlig for de store Etater, og er gaaet over til færre Alderstillæg for de lavere Lønklasser og helt bort fra Alderstillæg for de højeste Klasser.

Jeg skal for øvrigt ikke komme ind paa en nærmere Omtale af, hvorledes hele Lønningssystemet i al Almindelighed er bygget op, og de forskellige Lønklassers